

BUCHLOVSKÝ ZPRAVODAJ

ČÍSLO 9 • ROČNÍK XII.

ZÁŘÍ 2006

Nejvýznamnější akcí, která se v průběhu letošních prázdnin v Buchlovicích uskutečnila, byla určitě oslava 130. výročí založení sboru dobrovolných hasičů. Součástí oficiálního programu bylo položení věnce k pomníkům padlých, které za doprovodu členů SDH provedli starosta SDH Buchlovice Antonín Zelinka (vpravo) a velitel zásahové jednotky Antonín Hrabal.

(foto: Stanislav Buchtík)

Stařenky volaly: Zázrak, zázrak

Sv. Florián svou přímluvou zachránil oslavy

Dne 6. 8. 2006 se v Buchlovicích na Uhersko-hradištsku uskutečnily oslavy 130. výročí založení sboru dobrovolných hasičů.

Deštivá neděla přidělala organizátorům slavnostního dne nejednu starost a vrásku. Dopolední program při mši svaté v kostele i slavnostní schůze členů a významných hostů byla chráněna střechou kostela a hotelu. Déšť však nepřestával ani po poledni, kdy se připravoval bohatý program pro veřejnost s celou řadou zajímavých ukázek.

Když se kolem jedné hodiny navíc otevřela nebeská stavidla a na připravenou historickou i moderní techniku začala kromě zahradního deštíku padat i kvanta vody, tak se zvažovalo odložení programu na jiný den. To by ale znamenalo další problémy, protože na slavnost se sjelo mnoho sborů dobrovolných hasičů, které by už nemohly příště přijet. A tehdy musela zasáhnout vyšší moc. Sv. Florián to zřejmě všechno sledoval a nad hasiči se ustrnul. Jeho přímluva na „nejvyšších“ místech musela opravdu zapůsobit. Úderem druhé hodiny se totiž nebe během minuty rozestoupilo, sluníčko zaplavilo náměstí a začali se scházet místní i přespolní. Stařenky volaly: „zázrak, zázrak“.

Během dvaceti minut stálo na náměstí bezmála půl druhého tisíce lidí a všichni už čekali na slibované ukázky. Veřejná slavnost začala folklorním vystoupením dětského souboru, příjemnou cimbálovou i dechovou hudbou.

Hasičské ukázky zahájila parádně sehraná a připravená akce. Požár zachvátil rodinný dům, který se před příjezdem hasičů snažila uhasit skupinka místních žen za pomoci džberů, kýblů, konvíček a hrnců. Úpěnlivé volání o pomoc, nářek a snaha o záchranu malého dítěte z plamenů přenesla každého z přihlížejících do poloviny předminulého století. Z hasičů jako první dorazili k požáru dobrovolníci ze Starých Hutí. Jejich

ruční stříkačka z roku 1891 si poradila s plameny a jeden z hasičů zachránil z domu batole. Radost matky nad záchranou dítěte i povyk šťastných žen nebral konce a hasiči byli zase jednou opravdoví hrdinové.

Další pěknou ukázkou hašení předvedli členové sboru dobrovolných hasičů z Kvítkovic s jejich parní stříkačkou z roku 1907. Hašení zakončilo družstvo sboru dobrovolných hasičů z obce Uhřice na Vyškovsku, které přijelo v nádherném historickém hasičském voze zn. Tatra a na pneumatikách Baťa. Celá ukázka byla oceněna velkým potleskem za věrohodnost a herecké výkony účinkujících.

Program pokračoval ukázkou zásahu profesionálních hasičů z Uherského Hradiště na požár osobního auta a následné vyproštění zraněných. Skupina lezců předvedla své dovednosti na dvou lanech pod sedmadvacet metrů vysokou plošinou podniku Colorlak Staré Město.

Diváci si mohli prohlédnout ukázky dovedností hasičské mládeže, a to při ukázce štafety a požárního útoku. Program byl zakončen velmi očekávanou a efektní ukázkou hasičího tanku SPOT 55 ze 155. záchranného praporu z Bučovic. Útvar se navíc prezentoval i se speciálním vyprošťovacím vozem Tatra 815 AV 158x8 a velitelským vozem Land Rover Defender.

Po celý den byla pro veřejnost otevřena stanice místních dobrovolných hasičů, kde byla připravena výstava a historická připomínka vzniku sboru i jeho vývoj do dnešních dnů.

Po třech hodinách ukázek a dovedností dobrovolných i profesionálních hasičů se během minuty nebe zatáhlo a začalo znovu pršet. Sv. Floriánku, děkujeme.

Bc. Ivo Mitáček

(Přetištěno se souhlasem autora z Hasičských novin ze dne 17. 8. 2006)

Informace knihovny

Vážení a milí přátelé, v nedávné době probíhaly v knihovně změny, kterými jsme se snažili vylepšit poskytované služby. Po rozsáhlém vyřazování a odepisování knih z počítače (bylo jich 1662) a po celkovém úklidu knihovny a regálů jsme přistoupili k modernizaci počítačového vybavení.

Jako jedna z posledních knihoven regionu jsme dosud neměli tzv. on-line katalog na internetu. Prostřednictvím on-line katalogu se mohou vyhledávat knihy, provádět jejich rezervace, můžete se podívat na své čtenářské konto a prodloužit si výpůjčky a také si můžete zjistit, jaké jsou v knihovně nové knihy (sami si nastavíte časový úsek, např. novinky za posledních 60 dní apod.).

Nyní konečně on-line katalog máme. Jeho pořízení stálo 12 000,- Kč! Jenže! Ukázalo se, že modul pro on-line katalog se nedá nainstalovat do našeho starého počítače. Proto se musel koupit i nový počítač. A když už nový počítač, zrovna i nové a mnohem rychlejší připojení – přes Záložnu. A tak se v knihovně a nad ní provrtávaly stropy, natahovaly se kabely, přibíjely se lišty... Znovu se uklízelo...

V současné době je tedy knihovna vybavena dvěma novými výkonnými počítači, z nichž počítač pro veřejnost je ještě prozatím připojen přes Telecom.

Na on-line katalog se dostanete přes obecní stránky www.buchlovice.cz, místní knihovna. Stránky naší knihovny obsahují i důležité odkazy na další knihovny, takže není problém vyhledávat knihy kdekoli.

V období od 1. 1. do 8. 8. 2006 přibýlo do knihovny **155 nových knih** (jejich seznam najdete na zmiňovaném on-line katalogu). Tady je samozřejmě nemůžeme uvádět všechny.

Alespoň některé **tituly z poslední doby:**

Naučná literatura pro dospělé

kollektiv autorů: Akta Hitler
M. Strmiska a kol.: Politické strany moderní Evropy
O. Krejčí: Nová kniha o volbách
H.- D. Otto: Osudové omyly 2. sv. války
L. Nečas: Milena Dvorská
O. Sommerová: O čem sní ženy 1, 2
O. Sommerová: O čem ženy nesní
A. Vítovský: Moderní slovník softwaru
H.- O. Wiebeus: Sekty a lovci duší
J. Bauer: Co v učebnicích dějepisu nebylo – potřeťi
P. Vágner: Smečka (Obraz poměrů v sovětské „věrchuše“ 40. a 50. let)
L. Losos: Železniční hračky
B. Žižlavský: Buchlov, historie a příběhy hradu

Krásná literatura pro dospělé

R. Khoury: Poslední templář (údajně „ještě lepší než Brownova Šifra mistra Leonarda“)
různí autoři: Nech mě žít (povídky)
S. King: Prokletí Salemu
N. Robertsová: Modrý záliv
K. Janečková: Osudová posedlost
K. Janečková: Manželské okovy
I. Hlaváčková: Sčítání zla
I. Obermannová: Nezavěšujte se
C. Hofmannová: Zpátky z Afriky (pokračování Bílé Masajky)
C. Hofmannová: Shledání v Barsaloi (další pokračování Bílé Masajky)
L. Laube: Za závojem

E. McBain: Alice v nebezpečí
S. Monyová: Roznese tě na kopytech
S. Monyová: Opiju tě rohlíkem

Naučná literatura pro děti a mládež

T. Deary: Raubířské revoluce
A. Ganeri: Vyprahlé pouště
V. Zůra: Kouzlime pro radost
N. Arnold: Potrhli vědători

Krásná literatura pro děti a mládež

L. Lanczová: Andělé noci
L. Lanczová: Zašeptej do vlasů
D. Shan: Příběhy Darrena Shana 2, 3, 4
různí autoři: To nejlepší z večerníků 2
různí autoři: To nejlepší z Hajaj
J. Wilsonová: Divný dárek
A. Bartošiková: Kdyby hory uměly mluvit

A ještě některé objednané knihy:

B. Werber: Den mravenců (druhá část volné „mravenčí“ trilogie)
C. H. Clarková: Mrtvá na pláži
J. Kroupa: Zločin v Čechách (kniha reportéra pořadu Na vlastní oči)
R. Cook: Toxin
J. Bauer: Tajemství královna z povědníka (historický román z našich dějin 14. stol.)
S. Obermeier: Caligula (historický román z antického Říma)

knihovnice

Další záběry z připravovaného filmu Jiřího Jilika a kameramana Ivana Strítěského. Tentokrát si v něm zahraje i Bohumil Mikulčák. Na snímcích s hercem Vladimírem Doskočilem a Mikulčákovou motorovou tříkolkou.
(foto: Martin Žižlavský)

Po stopách Arnošta Hrabala

Někdejší buchlovický kněz a grafik Arnošt Hrabal působil zprvu coby kaplan na mnohých severomoravských farách. Mezi léty 1923-31 tomu bylo ve Velkých Losínách, místě vyhlášeném nejenom lázeňstvím, neopakovatelnými výhledy na hlavní hřeben Jeseníků, ale i místem s cenným renesančním zámekem, spojeným s rodem pánů ze Žerotína. Není divu, že zde Hrabal vytvořil hodnou část svých stěžejních grafických prací a žil plným životem kněze a člověka. Přestože od té doby uplynuly už velké desítky let,

v povědomí a tradici do Losin ještě jeho jméno náleží i díky tamnímu historikovi a nadšenci Mgr. Richardu Jaššovi. A právě ten pozval skupinku Buchlovjanů na třídní Velkolosinské svatojánské slavnosti, která se jich zúčastnila v sobotu 24. června.

V rámci neobyčejně bohatého programu s přednáškami, vernisáží prací mezinárodní skupiny výtvarníků, koncerty, přehlídkami filmů a bohoslužbami se ve zdejší kostele sv. Jana Křtitele uskutečnila výstava prací Arnošta Hrabala, kterou

Losinský kostel a fara

Světnička na fáře, kde Hrabal žil a úřadoval

Výstava prací Arnošta Hrabala v kostele sv. Jana Křtitele

Skupinka Buchlovjanů s „otcem“ losinských slavností Mgr. Richardem Jaššem (druhý zleva)

připravila a mnohé exponáty i zapůjčila od p. Petra Hrabala z Uh. Hradiště Mgr. Helena Schwarczová. V prostorách bočních loubí starobylého kostela působila expozice na návštěvníky nezaměnitelným dojmem. A se zvukem tamních varhan, interpretujících kostelní písně částečně odlišným způsobem, jak jsme na to u nás zvyklí, se člověku vybavil snad nejznámější Hrabalův dřevoryt – Symfonie varhan – vzniklý právě v losinských lesích.

Buchlovjané si vedle zmíněného kostela s otevřenou hrobkou prohlédli zámecký park (v zámku samotném právě sídlil filmový štáb), světoznámou papírnu, která dodnes produkuje ruční papír, a faru, v níž žil a úřadoval Arnošt Hrabal. Hned za ní již stejně velké městečko, jako jsou naše Buchlovce, končí a najednou se ocitáte v polích a pastvinách.

Text a foto: **Bořek Žižlavský**

Proslulá ruční papírna

Někdejší zámek Žerotínů

Hasičské cvičení na hradě Buchlově

Po delší době, 26. června 2006, se na hradě Buchlově uskutečnilo hasičské cvičení, jehož cílem bylo dopravení vody na vrchol hradní rozhledny, odkud by se případně daly hasit hradní střechy. Celá akce byla připravena požárním záchranným systémem Zlínského kraje a správou zámku Buchlovice a hradu Buchlova. Hasičské záchranné sbory z okolí na cvičení nebyly nijak připraveny. Cvičení započalo správcovým vytočením telefonního čísla 150, který oznámil požár hradní střechy. Cvičení se vydařilo, voda se do více jak třicetimetrové výšky věže dostala bez velkých problémů.

Poslední obdobná preventivní protipožární akce se na hradě konala v osmdesátých letech 20. století. Po předchozích zkušenostech s požáry jsou tato cvičení nutností, aby každá generace hasičů z okolí si vyzkoušela pracovat v těchto mezních podmínkách. Letošního cvičení se zúčastnily dobrovolné hasičské sbory z Buchlovic, Polešovic, Nedakonic a Kunovic a profesionální hasičský záchranný sbor z Uh. Hradiště.

Na hradě v minulosti vzplály celkem dva velké požáry, u kterých zasahovali hasiči z Buchlovic. První z nich vznikl 25. června 1896, kdy od blesku shořela šindelová kopule hradní hodinové věže a současně i střecha kaple svaté Barbory. Další požár vypukl 9. srpna 1931, právě v oblasti rozhledny, kdy patrně odhodil některý z návštěvníků na sluncem rozpálené šindele nedopalek cigarety. Za obět živlu tenkrát padly všechny střechy palácového jádra hradu.

Kniha Moje Buchlovice na jižní polokouli aneb O tom, jak kniha Moje Buchlovice cestovala do Argentiny

Jednoho (asi krásného) dne jsem mezi e-maily a všelijakými nevyžádanými nabídkami našel dopis z Argentiny. Zaujalo mě, že je poměrně dobře čtivý (ve slovníkové češtině) a vzpomněl jsem si, jak domorodci vždycky ocenili moje pokusy o cizí jazyk (mimořádně, kdysi jsem také studoval španělštinu, tak by mi nějaké to španělské slovo nemělo dělat potíže). Také mě mohlo potěšit, že někdo z druhého konce světa má zájem o knížku, která v Buchlovicích teprve nedávno vyšla. V dopise stálo:

PAN ING. MILOSLAV HRDÝ:

ZDE Z ARGENTINY VAS ZADAM O KNIHU "MOJE BUCHLOVICE", CHTELA BYCH VEDIT CENU A JAK BY STE JI POSLALI A KDE MAM ODESALAT PLAT, V EUROS, V DOLARY, V KORONU... JAK?

MUY EMAIL JE: ljirecek@hotmail.com, ljirecek@gmail.com

CEKAM VASI ODPOVET A DEKUJI ZA VASU POZORNOST, MA ADRESA JE :

LIDIA ELISABET MITAS JIRECEK (DCERA Z VERONIKA LUKESTIK MITAS)

PASAJE TOAY 40-TEMPERLEY (1834)

BUENOS AIRES-ARGENTINA

A tak jsme kontaktovali naši poštu a zjišťovali, kolik že stojí doprava knížky do Buenos Aires? Řekli nám, že asi 650 korun a tak se to dověděla i paní Lidia na druhé straně za oceánem.

Vazeny pane Ing. Miloslav Hrdý:

Spravy od vas jsem dostala a cekam na knihu, poslem co nejspis placeni.

Mockrat dekuji za vasu pozornost, ted jsem v kancelari, kde pracuji jako urednice a kolikrat si nemohu udelat cas na odpovet, jen kdyz mam nekdy volne chvili. Se ucim Ceski jazik mich rodicu, matka Veronika Mitasova z Buchlovic a otec ktery uz nezije z Brna, zanechali jako mnozi co emigrovali, svou vlast, pro lepsi zivot, ktery je tesko dosahnout v cizine, snad se mi uskutecni si zajet do Ceske Rep. a poznat tu krasnou zem, co zanechali rodice .

V Argentine pokracuje rod Mitasu a Jirecku, kteri ne mluvy Ceski, ale su radi kdyz se sejdem vedet spravy a zodkut pochazi nas rod. Pozdravujte Lukestikovy snad sou to bratrancei me matki, jeste diki.

Lidia Elisabet Mitas Jirecek de Espadinha.

3. února 2006 – rodinné foto – maminka, manžel a paní Lidie (vpravo)

Knížka už mezitím putovala přes Atlantský oceán, protože více než peníze nás zajímal

24. prosince 2005 – rodinné foto, paní Lidie druhá zleva, úplně vlevo její maminka, ve fotbalovém dresu našeho národního týmu klečí manžel paní Lidie

kontakt na potomky Buchlovjanů žijící v Argentině takové, kteří mají zájem o svou „pravlast“, chtějí se o ní cosi dovědět, chtějí znát své kořeny. Jak poznáme z dalšího e-mailu, knížka došla do rukou paní Lidie a všichni kolem na úřadě měli dobrý pocit.

VAZENY PANE HRDY:

KNIHU JSEM DOSTALA 06/07/2006, MOCKRAT DEKUJU.

POSLUPRES„WESTERNUNION“AGENTCESKAREP.(CESKAPOSTAS.P-NAM SVOBODY286-

-BUCHLOBICE tE (420)572595101)

NA VASE JMENO, UTRATY KNIHY.

JESTE DIKI ZA VASU POZORNOST

POZDRAV Z ARGENTINI.

LIDIA ELISABET MITAS JIRECEK

To ovšem není konec příběhu, který bude mít pokračování. Paní Lidie Jirečková má opravdový zájem se dovídat o místech, kde žili její předkové. A v jednom z posledních dopisů jsem četl cosi o budoucí návštěvě České republiky a také Buchlovic.

S dovolením paní Lidie Jirečkové jsme otiskli korespondenci v nezměněné podobě, komentář napsal Miloslav Hrdý

8. dubna 2006 – paní Lidie v muzeu voskových figurín

Oslavy 130. výročí SDH obrazem 1

Slavnostní valná hromada se uskutečnila v hotelu Buchlovice

V prostorách hasičské zbrojnice byla připravena výstava o minulosti i současnosti sboru

Položení věnce k pomníkům padlých probíhalo ještě za deště

Odpolední ukázky začaly tradičně „požářem“, kterému vytvořily skvělou kulisu hasičské ženy

Oslavy 130. výročí SDH obrazem 2

Jako první zasahovali hasiči ze St. Hutí s ruční stříkačkou z roku 1891

Likvidace požáru se zúčastnili také hasiči z Kvítkovic s parní stříkačkou z roku 1907

Foto: Stanislav Buchtík a Antonín Hrabal ml.

Jako poslední převedli historickou techniku hasiči z Uhřic, kteří dorazili k požáru ve vozidle Tatra

K vidění byla rovněž novější technika

Oslavy 130. výročí SDH obrazem 3

Členové HZS Uh. Hradiště předvedli zásah nejmodernější technikou ...

... a také ukázky slaňování

Největší atrakcí byl hasící tank SPOT 55, který předvedli příslušníci záchranného praporu z Bučovic

Přítomní si mohli Buchlovice prohlédnout z 27 m vysoké plošiny

Letní řez ovocných stromů

V minulosti se řez ovocných stromů prováděl převážně v zimním období zejména proto, že v zimě je v sadě nebo v zahradě méně práce. Z hlediska plodnosti stromů není řez v zimě a v časném jaru vždy správný, protože tento řez málo podporuje plodnost. Na řez v tomto období reaguje strom vytvářením množství výhonů – vytvářením dřevní hmoty. Proto je prospěšné provádět řez ovocných stromů, jádrovín a hlavně peckovin v letním období. Termín této činnosti soustředíme především na měsíce červenec a srpen a v naší oblasti až do poloviny září. Tímto řezem odstraňujeme zahušťující obrost kosterních větví a terminálu, tedy neplodné jednoleté výhony (vlky), které brání pronikání slunce k plodům. Tímto řezem dosáhneme dostatečné vzdušnosti koruny a také tím zamezíme rozvoji nežádoucích škodlivých činitelů. V zahuštěné koruně se udržuje zvýšená vlhkost a tím se podporuje rozvoj houbových nemocí na plodech (monilióza) a zvýšený výskyt mšic, housenek atd. U jádrovín se letní řez stává důležitější než jarní, před začátkem vegetace. Na jaře provádíme u mladých stromků výchovný řez, nutný pro vytváření koruny stromku. Letním řezem zbavujeme stromy nadbytku listové plochy. Tím se zmenšuje výpar z celé rostliny a úbytek tolik potřebné vláhy je nízký. Zadržení vody rostlinou je pak větší, což působí na zvětšení plodů i přeměnu cukrů a později na vyzrávání dřevního obrostu.

Peckoviny mají podle druhu různé nároky na letní řez. Řez provádíme nejlépe v období přelomu července a srpna. Do konce tohoto měsíce by měl být řez peckovin ukončený, aby nedošlo k namrzání špatně zacelených řezných ran. Broskvoně obvykle pěstujeme ve tvaru kotlovité koruny. Řezem provedeme odstranění všech výhonů, které směřují do koruny a ponecháme pouze výhony směřující z koruny ven. Při letním řezu si můžeme dovolit odstranit i některé přebytečné starší větve, pokud je úroda již sklizena nebo větev nemá ovoce. U pozdních odrůd prosvětlením koruny docílíme lepšího oslunění plodů. Příliš vzhůru rostoucí prodlužující výhony kosterních větví zkrátíme na výhony směřující z koruny ven. Je také možné zkrátit jed-

noleté výhony – ty, které budou v příštím roce plodit – na přibližně 30cm. Dojde tak k jejich lepšímu vyžrání dřeva a úspěšnějšímu přežívání. Rozhodně neprovádíme jejich konečné zakracování, tuto činnost ponecháme na období jarní, těsně před květem. Meruňky pěstujeme ve tvaru čtvrtkmene s dvoupatrovou korunou. Pěstování ve tvaru kotlovité koruny je také možné. Letní řez je velmi důležitý pro zapěstování koruny. Opět odstraňujeme všechny „vlky“. Dále odstraňujeme přebytečné jednoleté výhony a prodlužující výhony kosterních větví zakrácíme na délku přibližně 30 – 40cm. Docílíme tím vytvoření předčasného obrostu, na kterém vytvořivší se květné pupeny kvetou později než na plodonosném obrostu starších větví. Můžeme tak zmírnit riziko poškození květů mrazem, protože tyto květy mohou případnému mrazu uniknout. U starších stromů se zaměříme na odstraňování „vlků“ a nevhodně rostoucích jednoletých výhonů, které se kříží, souběžně rostou a zahušťují korunu. V letním období si můžeme dovolit zásah i do staršího dřeva – odstranění starších větví nevhodně rostoucích anebo přerůstajících výšku koruny. V tomto období po řezu nehrozí nadměrná tvorba klejotoku a následné odumření větví. U švestek a slivoní je postup prakticky stejný. Zvláštní pozornost věnujeme zapěstování nižší koruny u jugoslávských odrůd. Tyto odrůdy mají snahu vytvářet topolovitý typ koruny, tj. velmi vysoký. Třešně jsou na řez méně náročné, protože vytváří řidší korunu, ale i tady provádíme převážně letní řez. Višně, na rozdíl od třešní většinou velmi zahušťují korunu vytvářením množstvím slabších jednoletých výhonů. Je proto nutné se řezu více věnovat a korunu letním řezem prosvětlovat. Pokud řez zanedbáme, koruna bude příliš hustá a dojde k prosýchání stromu. Plodnost se stěhuje na konec větví a dojde k vyholení větví. Snažíme se také zakracovat odpojené větve bez plodonosného obrostu květných pupenů, abychom podpořili obrůstání starších větví. Ořešák vlašský řezeme a tvarujeme nejlépe koncem léta, protože některé odrůdy ořešáku po jarním řezu vytváří neolistěné výhony jen s palítky.

Za ČZS Buchlovce **Václav Rajskup**

Kronika buchlovického hasičského sboru

Rok 1882

V roce 1882 se valná hromada uskutečnila 7. ledna. Na začátku schůze přednesl projev velitel Bedřich Böhm, potom byly přečteny účty za rok 1881. Po přečtení účtů zvolili účastníci schůze dva revizory, kterými se stali panové Dr. František Dohnal a Sigmund Kulka. Následovala volba výboru. Před vlastní volbou navrhl Antonín Konečný přítomným, aby stávající výbor pokračoval v práci ve stejném složení. Jeho návrh byl všemi přítomnými přijat.

Dalším bodem programu valné hromady byly volné návrhy. Jediným zaznamenaným příspěvkem byla stížnost zbrojmistra Františka Mařáka, o níž bude pojednáno dále.

O zásazích sboru u požárů se z roku 1882 nezachovala žádná zmínka, stejně tak není zaznamenáno žádné cvičení.

Na počátku roku se do sboru přihlásilo několik uchazečů o členství. Jmenovitě to byli hostinský František Strýček, Alois Findeis, Martin Hančík a Josef Michl. Na valné hromadě 7. 1. bylo rozhodnuto, že o jejich přijetí rozhodne výbor na svém příštím zasedání. Žádný záznam, který by potvrdzoval jednání o přijetí či nepřijetí jmenovaných uchazečů, se však nedochoval.

V průběhu roku výbor několikrát jednal o nákupu různého hasičského materiálu a doplňků výstroje. 25. 3. se výbor usnesl, že objedná v Praze u firmy bratrů Směkalů 19 helem, 8 obuchů a 2 chocholy pro hornisty. Cena materiálu ani další podrobnosti týkající se této objednávky nejsou známy.

Další nákup hasičských prostředků byl na pořadu jednání schůze výboru, která se konala 29. 9. Zde výbor projednával nákup součástí výstroje, které by chránily jednak obličej zasahujícího hasiče před kouřem, jednak jeho týl před dopadajícími jiskrami. Výbor rozhodl, že nejprve

objedná několik kusů této výstroje na ukázkou a následně, uzná - li potřebnost objednaných věcí, objedná zbytek. Vše bylo objednáno samozřejmě u firmy bratrů Směkalů. Další podrobnosti tohoto obchodu nejsou známy.

V souvislosti s nákupem výše jmenované výstroje se dostala na pořad jednání také otázka financí, neboť ve spolkové pokladně nebylo dostatek peněz na zaplacení jmenované zakázky. Aby se celá věc vyřídlila, pověřil výbor velitele Bedřicha Böhma a zbrojmistra Františka Mařáka dojednáním půjčky potřebného obnosu 110 zlatých u buchlovické občanské záložny. Vzhledem k tomu, že suma 110 zlatých nebyla v těch dobách nijak malým obnosem a výrazné zadlužení sboru mohlo mít pro tento katastrofální následek a i přes to si výbor dovolil se zadlužit, musíme se právem domnívat, že buchlovičtí hasiči jmenované ochranné pomůcky potřebovali velmi nutně.

Není známo, že by se v roce 1882 pořizovaly nové hasičské oděvy. I přes tuto skutečnost se otázka oděvů dostala na program jednání valné hromady 7. 1. Zbrojmistr František Mařák, který měl oděvy na starost, si ve volných návrzích stěžoval, že členové sboru si oděvy půjčují a vracejí jednotlivě, což ho zbytečně zdržuje od práce. Na tuto stížnost výbor rozhodl, že oděvy se budou vydávat a vracet pravidelně na vydaný rozkaz.

Taneční zábavu pořádal sbor 29. 5. 1882 v Leopoldově za podmínek naprosto se shodujících s podmínkami v roce 1881.

Další akcí, kterou v roce 1882 sbor pořádal, byl výlet na Velehrad, který se uskutečnil v neděli 1. 10. 1882. Již na schůzi 26. 9. výbor rozhodl, že pokud budou na tomto výletě nějaké výlohy, zaplatí se ze spolkové pokladny z peněz utřebených v tomto roce.

Vlastimil Kořínek

Projev P. Arnošta Hrabala při křtu nové motorové stříkačky 23. 6. 1946

Na stránkách Buchlovského zpravodaje bylo v tomto roce již mnohokrát připomenuto, že buchlovický hasičský sbor letos slaví 130. výročí svého nepřetržitého trvání. Ne jinak tomu bylo v předcházejících letech. Členové sboru si desetiletá výročí své existence připomínali i v minulosti. Již při příležitosti 20. výročí založení sboru v roce 1896 byli vyznamenáni zasloužilí členové, velké oslavy probíhaly v roce 1926, v roce 1936, to bylo sboru 60 let, byla slavnostně otevřena nová hasičská zbrojnice.

Na jaře 1946 zakoupil buchlovický hasičský sbor za 40 000 Kč novou motorovou stříkačku, kterou při příležitosti oslav 70. výročí založení sboru pokřtil P. Arnošt Hrabal. V průběhu slavnostního aktu, který se uskutečnil 23. června 1946, pronesl P. Hrabal řeč, jejíž doslovný přepis nyní uvádíme:

„Dnes oslavujeme radostně a slavnostně 70ti leté trvání našeho zasloužilého sboru dobrovolných hasičů a zároveň na památku této, pro Buchlovce a občany buchlovské tak významné události, světíme motorovou stříkačku.

Abychom pochopili tehdejší dobu, kdy se budoval náš sbor dobrovolných hasičů, nakreslím vám na památku obrázek ze života našeho lidu, jak se u nás žilo, budovalo a pracovalo, co hýbalo srdcem a duší našeho venkovského lidu pod památným Buchlovem.

Největší a nejradostnější události před 70 lety byly oslavy 1000letého příchodu sv. apoštolů slovan-ských Cyrila a Metoděje na Moravu. Na tyto slavnosti a poutě velehradské naši stařečci a stařenky do své smrti nezapomněli. Neboť to byly manifestace ducha náboženského a národního, kdy náš slavný buditel Fr. Sušil, národní a náboženský ze srdce a k srdci lidu zazpíval: Církev a vlast, ty v mojih sestersky se milují nadrech, každá má půl, každá má srdce celé. Z těchto slavností si přinesl náš lid lásku evangelia, lásku sv. apoštolů, kterou získali Kristu národ celý.

Tehdy na venkově lidé nosili svůj krásný kroj, tak jak v srdcích a duších svou víru a na jazyku svou českou řeč, tehdy bylo hanbou pro člověka na venkově obléct městský šat. To se označovalo jménem zrada a naším lidem nic nevadilo, když měšťané se na ně dívali z patra. V tom kroji bylo jejich vyznání ke kultuře národní a k domovu, jejich láska k tradici křesťanské.

Tehdy se u nás zpívalo, zpívalo se doma, na poli, na louce v lese a na zahrádce. Samé staré lidové písně. O svatbách, to vám byly celé ceremonie a povídání a se zpěvem, jako někde na královském dvoře. Lidová píseň žila v srdcích mladých a starých. Zpěvem k srdci, srdcem k vlasti. A ta naše proslavená buchlovská muzika když spustila Proč bychom se netěšili, když nám Pán Bůh zdraví dá?, rozdávala všem radost.

Pak jsme u nás měli čtenářský vzdělávací pěvecký spolek, kde vládl, učil a vedl nás pan farář a pan učitel, kteří se starali o jeho zábavu a poučení. Knihy a časopisy seznamovaly náš lid s novinami, které vycházely v různých Maticích a u českých nakladatelů. Pamatuji si, že jsem v čtenářském spolku jako chlapec poprvé spatřil dávno již zaslý zábavný, literární a umělecký časopis Zlatou Prahu. Čtenářský spolek také pořádal divadla a konal zájezdy se svými herci po celém okolí.

Jak se u nás tehdy pracovalo vlastenecky, toho je důkazem bývalý zasloužilý farář buchlovský Josef Dvořák, který byl 1883 hlavním řečníkem na velkém táboru lidu pro stavbu českého hradištského gymnasia pod sv. Rochem u Mařatic. To bylo v době, kdy naše města byla poněmčena a jenom venkov odolával statečně germanisaci. Proto tehdy poněmčená městská rada v Uh. Hradišti nepovolila buchlovský průvod s hudbou městem na tábor lidu pod sv. Rochem. Ale buchlovští tehdy měšťany také potrestali, ačkoliv bylo nesnesitelné vedro, naši lidé šli sebevědomě kolem hradištských stánků s pivem a žízeň hasili doma.

Tehdy před 80 lety se zakládala také naše záložna, která se starala o hospodářský život našeho lidu jako ústav svépomoci, který už tehdy nesl mezi lid myšlenku družstevnictví. Podle hesla Palackého: Svůj k svému.

Člověče přičiň se a Pán Bůh ti pomůže.

Tímto pravidlem se řídili naši předkové, když tehdy za těžkých poměrů hospodářských budovali své podniky kulturní, hospodářské, svépomocné, neboť nebylo státních subvencí, byla to jenom ta upracovaná dlaň našeho lidu, která se otevřela a dávala z lásky, co jen mohla.

Ano, ta holá dlaň dávala, budovala to, co slouží blahu všech, celé obce. Tyto vznešené křesťanské ideály lidskosti, úcty ke člověku, lásky k bližnímu: jeden za všechny a všichni za jednoho, pomáhat bližnímu když rozpoutané živly ničí naše statky, náš majetek, naše chalupy, stodoly, naše příbytky daly podnět založit sbor dobrovolných hasičů před 70 lety.

Dnes vzpomínáme vděčně těch vlasteneckých a statečných mužů, kteří stáli u kolébky našeho sboru dobrovolných hasičů. Sbor byl založen z podnětu p. Bedřich Böhma, zámeckého zahradníka. Prvním předsedou byl starosta v obecním představenstvu Cyril Spáčil, rolník a hostinský, náčelníkem Bedřich Böhm, jednatelem Rudolf Pollenský, lesní příručí. Čest a sláva jejich světlé památce.

Po dobu své činnosti zúčastnil se sbor za 70 let svého trvání 97 požárů místních a 85 požárů přespolečných. R. 1936 postavil sbor a dal posvětit zbrojnici a starou stříkačku za 7 000 Kč opravit, novou pořídil za 40 000 Kč.

Své národní vlastenecké uvědomění osvědčil sbor při různých akcích a podnicích národních. Vždy slyšíme: Kdo to pořádá? Hasiči! Naš sbor vystupoval vždy na církevních slavnostech dle svého hesla: Bohu ku cti a bližnímu ku pomoci.

Starou a novou dobu slavnostně spojuje stará a věrná láska a obětavost k bližnímu. Tato obětavost tak jak před 70 lety, tak i dnes podnikala, budovala, chránila a bránila majetky a životy bližních, kdy to bylo třeba. Stará láska nerezaví, láska k Bohu a k bližnímu, k vlasti a národu zvítězila, je vzorem a příkladem nám i budoucím.

Zavazují nás, abychom vždy v nebezpečích při sobě věrně stáli, navzájem si pomáhali a budovali krásný Boží svět a při tom se rádi měli.

*Arnošt Hrabal
farář*

P. Arnošt Hrabal

Připravil Vlastimil Kořínek

Stará buchlovická zaměstnání, která už odvál čas

S rozvoje společnosti, techniky, vědy a jiných oblastí života se mění i slovní zásoba. Některé výrazy, kdysi běžné, dnes už ani neznáme a nevíme, do které oblasti je zařadit. Patří sem názvy předmětů a činností, které zmizely, protože už byly nepotřebné, jsou nahrazeny novými, pro dnešního člověka srozumitelnějšími. Kdo si dnes vzpomene, co znamenala například slova calta (houska, pečivo), chýna (podvod), chyžka (záchod), koprvadlo (poklička), lancúch (řetěz), návist (láska), rohatina (vidle), šlachtata (jatká), zachule (zadnice), zemiaplaz (had) a jiná.

V minulosti byli obyvatelé Buchlovic zaměstnání v různých oblastech života, ponejvíce sloužili na hradě, na zámku, v zemědělství a byli zručnými řemeslníky. Připomeňme si několik zaměstnání, která už neexistují nebo dostala jiný název odpovídající dnešním poměrům.

Milan Janovský

Dráb – biřic, staročesky nejatý voják. Asi ze zkráceného německého výrazu drabant, trabant = pěší voják, člen osobní stráže.

Dryáčník – výrobce drzáků – léků. Říkalo se mu i mastičkář, dnes šarlatán.

Důchodní – úředník, který pro pány vybíral obrok (obroči) ne už v naturáliích, ale v penězích. Už to „nesypalo ze sýpek“, ale z peněz daňových poplatníků.

Dvěrník – hledejme souvislost se slovy dveře a dvůr. Jde o uzavírání prostranství. Dveře jsou to, co nebo čím se zavírá, dvůr je to, co je uzavřeno – novodobější vrátný.

Hejtman – vojenský vůdce, správní úředník. Z německého Hauptmann = velitel, náčelník, Haupt je německy hlava.

Hofmistr – správce dvora, z německého Hof = dvůr a Meister = mistr.

Hotař – původně hlídač vinogradů, ale i hlídač polí, luk, lesů, sadů i koní. V moravských nářečích hlídač vůbec, zejména polí.

Kancelista – z latinského cancellarius = vedoucí kanceláře. Kancelář znamená mřížová přepážka. Nepřipomíná to dnešní úředníky, kteří jsou od občana odděleni přepážkou?

Kapitán – staročesky zástupce krále. Ze starého německého kapitan a z latiny capitaneus = náčelník, hejtman a to z latinského caput = hlava.

Klíčník – staročesky klíč = klíč, hák. Primitivní klíče měly tvar háku či kliky (šprhák). Dnešní vrátný.

Knecht – čeledín, pacholek, sluha, služebník.

VÝZVA OBČANŮM BUCHLOVIC

Vážení občané, s blížícím se začátkem topné sezóny znovu vzniká problém spalování velmi nebezpečných odpadů, především plastů. Vzhledem ke zkušenostem z minulého roku si vás dovoluujeme důrazně upozornit na fakt, že toto konání je dle příslušného zákona trestné a především – životu nebezpečné! Je vědecky dokázáno, že se při spalování plastů uvolňují mimo jiné i karcinogenní látky, které jsou považovány za hlavní příčinu vzniku nádorových onemocnění. Zároveň upozorňujeme na fakt, že toto nevhodné, neekologické chování lze (a je třeba) oznámit na příslušné stanici Policie České republiky.

Věříme, že tento problém lze vyřešit kultivovanějším způsobem, zvláště tehdy, máme-li v našem městečku rozmístěny kontejnery na hromadný sběr platových odpadů!

Děkujeme!
Spoluobčané ulice U Domova

Plošťka a nehaňba

I v dalším pokračování o nadávkách se pokusíme nahlédnout do jejich nitra a vystopovat, proč zrovna to slovo je chápáno jako ostuzující, vulgární, co si lidé myslí, když ho použijí ve vypjaté situaci. Všimněme si na úvod nadávek přenesených ze jmen některých zvířat. Lidé zvířatům přisuzují některé vlastnosti, většinou „lidsky“ negativní. Pro zvířata jsou však naopak typicky pozitivní, z jejich hlediska přirozené, potřebné pro zachování života svého i svých mláďat. Uvedme si pro zajímavost, která zvířata a jejich vlastnosti se objevují v nadávkách:

Bazilišek – záludný a pofochlý, beran – umíněný a tvrdohlavý, blecha – parazit a kousavec, býk – zuřivost a bujnost, cap – smradoch a hlupák, čuba – poběhlíce a běhna, dobytek – nepořádnost, nečistota a nedůstojnost, fena – rovnočubě, ptáček – mazanost, podvod, had – faleš, slizkost a skryté nepřítelství, hyena – dravost, bezcitnost a surovost, chroust – slabost a hubenost, ježek – pichlavost a ironie, kalous – mrzout a nevrlé, kokot – hlupák, krysa – příživník, podlec a zbabělec, křeček – chamtivost, kůň – neohrabanost a hloupost, kuna – smradoch a zloděj, lišák – vychytralec a lstivec, mezek – tvrdohlavost a umíněnost, morák – durdivost a zloba, můra – noční úzkost a zlá bytost, ochechule – lehká žena a nestyda, opíca – napodobování, škaredost a zaostalost, plošťka – příživnictví, prase – všechno možné, např. špinavost, otylost apod., ropucha – nevzhlednost, oškřivost a otylost, slon – neohrabanost, sršeň – drzost, vlezlost a dotěrnost, vůl – hloupost, zmije – proradnost, úskočnost a zlost.

A nyní trochu podrobněji o některých z nich i o jiných nadávkách.

Fena – slovo pochází z románských jazyků = psice, čubka. Z německého nř. fenne a to z latinského fēmina = žena ve významu samice. Zhruběle se tak přeneseně nazývá velmi zlá žena, kritická, přísně odměřená, ráda i ubližuje, téměř s nikým nemá přátelské vztahy, málokdy se přirozeně usmívá, když už, tak ironicky. Někdy i ve významu podvraták.

Plošťka – lidově štěnice. Slovo štěnice vzniklo ze stěna, protože v nich a na nich nejčastěji žije.

Nacházíme ji ve šterbinách nábytku, v podlaze – nejčastěji v hotelích. Lidé ji nemají rádi, protože cizopasí na člověku a teplokrevných obratlovcích – vysává (píje) jim krev. Podobně i veš se živí krví a je také nadávkou i ve významu – je líný jak veš. Pro tu „krvežíznivost“ a cizopasení tak nadáváme lidem nepříjemným, odporným, kteří žijí na úkor jiných.

Mrcha – v současné době je to nadávka lidem prohnáním, vypočítavým, neupřímným. Původně jde o mrtvolu, mršinu, také hubeného, chatrného koně.

Kujón – má několik významů. Označuje se tak zbabělec nebo hlupák. V Buchlovicích se mní šibal, trochu podvodník, vychytralý človíček, dareba. Sloveso kujónovat = sekýrovat, trápit.

Kokot – ve staré češtině měl dvojí význam – kohout – mnohoslepičník, který obšťastňuje své dobrovolné slepičí družky, je jejich ochráncem a dalo by se říci částečně i jejich chleboďárcem. Pokud najde něco k sezobnutí (snědku), svolává své sexuální partnerky, aby si na jeho nálezu pochutnaly. Vyluzuje ke svolání zvuky ko ko ko, a snad proto zde můžeme hledat původ jeho jména. Druhý význam – penis – mužský pohlavní úd a dnes už se jméno tohoto údů dostal do učebních osnov žáků ZŠ ve 3. třídě ve vyjmenovaných slovech (dnes se jim říká – dále uvedená) pod názvem pyj. Je znám i pod jinými názvy – mužský prut, péro a u malých dětí se mu v moravských nářečích roztomile říká švrček, lulin, lulinek, francek, františek a možná i jinak. Jako nadávka má jednoznačný význam – blbec.

Nehaňba – člověk, který nedbá na svoji pověst, je s haňbou (jak se u nás říká) jedna ruka. Hanba

je potupa, ostuda. On nemá pocit studu, nehanbí se, je mu jedno, co si o něm lidé myslí. To, za co se většina lidí stydí, on dává naopak okázale najevo. Starší slovo ohanbí, které s tím souvisí, v sobě skrývá jistou anatomickou část těla, kterou si chráníme, halíme před okolím. Největším ponížením lidské důstojnosti je, když se proti jeho vůli tato část těla odhalí a je přístupna očím

někoho cizího, kdo z toho má ještě posměch (časté úkazy z koncentračních táborů a různých vězení v současné době jsou toho důkazem).

Ledačina – touto nadávkou se odsuzuje lajdák, ničema, ten, kdo nic neznamená, nikomu není potřebný, je budižkničemu = k ničemu se nemá, je neschopný.

Milan Janovský

Buchlovské věštkyně, hadačky, duchaři a čarodějnice – 2. část

Druhý duchař v Buchlovicích byl ještě v první polovině dvacátého století Teofil Bůžek, kterého znal pan Strýček. Sama o něm moc nevím. Jen to, že také chodil na duchařské sedánky do Veselí. Když byl na prvním setkání, tak první vyvolaný duch se nechal slyšet: „Všechny tváře vidím neznámé, jen jednu známou.“ Pan Bůžek prý podle hlasu poznal svého tatínka a zeptal se: „Tatínku, jste to vy?“ Duch prý odpověděl: „Ano, jsem to já.“

Buchlovskou údajnou čarodějnici velmi dobře pamatuji. Na Smraďavce za lázněmi směrem ke Stříbrnským pasekám byla pasekářská usedlost, na které hospodařili bezdětní, starší manželé Lukeščíkovi – Rajmund a Julie. Byli trochu jiní než obyvatelé tehdejších Buchlovic. Žili starosvětským životem, jaký zde probíhal někdy v polovině devatenáctého století. Protože se tedy lišili od ostatních obyvatel, jejich jména se zkomolila. Hospodáři se říkalo Jármundek a jeho ženě Uliša. Jármundova Uliša prý čarovala. Jako malá jsem tomu věřila. Uliška opravdu vypadala na čarodějnici. Byla hodně udřená, vrásčitá, opálená, vypadala starší, hodně přehrblá a šedivá. Šátek měla uvázaný pod bradou a sukně skoro až pod zem. Jármundek chodil v zimě v kožuchu – dubeňáku, ve vysokých botách a v beranici, v létě v konopných gaťách – trslavicích a bos. Tak už jsem kromě něj nezastihla chodit nikoho. Byl poslední. Jejich

menší hospodářství dávalo, i když bylo obhospodařováno starodávným způsobem, poměrně dobrý výnos vzhledem k jejich pracovitosti. Určitým lidem prý klásky plné zrní Uliša odčarovávala z jejich pole na pole své a jim na poli zůstaly prý jen klásky prázdné. Zároveň prý mléko a smetanu od jejich krav přičarovávala kravám svým, a tím pádem jejich krávy velmi málo dojily, pouze mléko téměř bez smetany.

Ve svém hospodářství mívali často děvečku, většinou svobodné děvče s dítětem, která pracovala jen za byt a stravu. Ta ale nebyla žádná sláva. Když jsem byla malá, chodila jsem často s rodiči do Smraďavky – Třešňáku v neděli odpoledne k sestře a mamince kmocháčka Veselého na besedu. Naproti jejich doškové chaloupky přes potůček byla Jármundova usedlost. Během besedy jsem chodila kolem chalupy a často viděla u Jármundového běhat malé děvčátko jen v košilce – dcerku jejich dívky. Tetička Veselá říkala, že se dítěte každý den ptá, co měli k obědu a že někdy malá odpoví „pupy“ (krupy). Viděla jsem často Ulišku chodit po mezích okolo cizího pole a rozhazovat a mávat rukama, což mě utvrzovalo ve víře v její čarodějnickví, zrovna jako majitele údajně začarovaného pole.

Bylo to tak tajemné, když jsem v podvečer viděla typicky čarodějnické Uliščiny obrysy na prvně zšeřelém obzoru nad polem rozhazovat rukama a údajně čarovat. Jednou, to už jsem byla

větší, jsem se za ni potichu příkradla a dozvěděla se pravdu. Opět jeden lístek z poetického a pohádkového stromu dětství odpadl do strohé pravdivé reality všedního dne. Uliška měla okolo pasu z plachetky uvázaný „náritek“ a do něj kosákem vyžíнала šťavnatou travu – plevel okolo zanedbaného cizího pole. To byly ty čarodějnické pohyby. Pole bylo zanedbané, zaplevelené, oseté špatným osivem a udušené plevem, což způsobilo, že bylo plné hluchých, prázdných klásků. Když byla na poli špatná úroda, zůstalo málo „jádra“ pro krávy a ty, když k tomu ještě hodně tahaly, přirozeně ještě málo dojily.

Jármundovi měli pole vždy dobře oseté a s dobrou úrodou. Jejich krávy měly dostatek šrotu a ještě na přilepšenou zelené z Uliščiny nářtků. Také tahaly málo a na poli dělaly jen to nejnnutnější. To způsobilo, že byly velmi dobré

dojnice. Tím Uliščino čarování bylo pravdivě vysvětleno.

Pan Strýček mně také vyprávěl, že byl jednou na podzim na svém poli na Povinné. Jármundek měli pole vedle jeho. Jármundek tam s krávami oral a Uliška nakopala pytel brambor. Prosila pana Strýčka, aby ji s pytlek na zádech pomohl vstát. Ten viděl jejího muže s vozem a řekl jí: „Teti, co se potahnete s pytliskem, dyť strýc s vámi s vozem, naloží vás aji pytel a pojedete dom.“ Uliška odpověděla: „Ale já ten pytel donesu, kravičky s vámi nadělané a naorané, málo by došly.“ Ulišku jsem naposledy viděla v Buchlovicích na náměstí, když už bylo zemědělské družstvo. Měla hrozně napuchlé nohy, jak dva ohromné válce. Takové jsem nikdy už neviděla. Zřejmě to byl následek té těžké dřiny. Brzy potom umřela.

Zdenka Maršálková

Juliána a Rajmund Lukešikovi se schovankou Julií Blanařovou ve své usedlosti za Smradavkou. Foto František Horenský kolem roku 1915. (z rodinného alba rodiny Schwarczovy)

V. ročník Festivalu česneku na zámku v Buchlovicích 29. července 2006

V sobotu 29. července 2006 se již popáté konal Festival česneku na zámku v Buchlovicích, v jeho překrásném parku a výstavních prostorách. Festival česneku na zámku je slavností v rozsahu, který je jedinečný nejen v České republice, ale i v Evropě, takovou slavnost slaví na světě jen málo zemí (USA, Kanada, Finsko a Velká Británie). A proč právě česnek na zámku? Třeba proto, že „Kdo má dobré osrdí, tomu česnek nesmrdí!“

Rádi bychom zdůraznili následující: jde o motematické setkání producentů i zpracovatelů, konzumentů česneku v kaleidoskopickém dni, v tomto roce je důraz kladen na poučení a rozmanitost, ale také hravost (řada soutěží a her pro děti i dospělé), je to den pro celé rodiny ve spojení s vínem a ostatními produkty bude region představen jako místo plné zdraví, jde o akci pro podporu produkce tradiční zeleniny, jejíž pěstování doznává značné redukce v posledních letech (oblast Uherskobrodská), to vše v návaznosti na zvykosloví a ve spojení s lidovým zpěvem, tancem a muzikou, jde o jarmak lidových tvůrců, zde zaměřeno především na výtvarné zpracování česneku (vázání věnců, copů a j), podporu drobného podnikání v regionu, a konečně jde o pokračování nového cyklu ožívování zámeckých prostor.

Festivalový program, který sliboval mimořádné zážitky, byl naplněn. Festivalový den byl zahájen v 10.00 hodin zpěvem Česnekové hymny, k připitku byl rozlíván vynikající česnekový zákys, pak následovalo slavnostní předání česnekové úrody starostovi obce Buchlovce Ing. Jiřímu Černému a ten také nakrojil symbolický česnekový koláč. Po Mši za česnek v podání taneční skupiny souboru Hradišťan se představily jednotlivé folklórní soubory a skupiny. Přítomní velmi ocenili báseň Vyznání autora Pavla Petržely, kterou přednesl člen činohry Národního divadla v Praze pan Josef Somr. Poté mohli být účastníci přítomni vernisáži výtvarné soutěže „Existuje pět živlů: země, vzduch, oheň, voda a česnek!“, soutěžím dospě-

lých i dětí „Soutěž čičačů“, „Soutěž o nejhmotnější česnek“, „Česnekovému běhu zámeckým parkem“, „Šachovému utkání Borsice versus zbytek světa“, „O nejsradlavější dítě“, soutěže „Loupač ČR“, Fotosoutěže „Česnek 2005“ nebo již „4. mistrovství ČR v plivání česneku na dálku na trávu“, dívky a ženy pak anonymní soutěži „O nejkrásnější slovácký typ“ a dalším aktivitám – byl to v pohodě plynoucí den pro celou rodinu. Novinkou, vedle „koštu česneku“ (zahrnoval 24 v České republice uznávaných odrůd česneku), byl prodej širokého spektra uznaných česnekových odrůd, jakož i dárkový „košt česneku doma“.

To zdaleka není vše – volně byly podávány jinde nevidané gurmánské speciality (14 různých jídel včetně česnekové zmrzliny), jejichž úhelným kamenem byl (jak jinak) česnek!

Folklórní obec zastupovaly soubory a muziky především z produkčních „česnekových oblastí“ Marýnka Vracov, Malá Nivnička z Nivnice, taneční skupina souboru Hradišťan, cimbálová muzika Burčáci z Míkovic, dechová hudba Šarovec z Hluku, během pořadu vytvořili přítomní návštěvníci Příležitostný česnekový sbor – PŘÍČES, který zpíval česnekové i nečesnekové písně.

V doprovodném programu nechyběly dva přednáškové cykly (odborná a neodborná sekce), s příznačnými názvy „Alliumfilové, spojte se!“ a „Přivoňte si – nebesa na zemi!“, mimořádný úspěch slavilo Bábkové divadlo Juraja Hamára z Bratislavy, které upoutalo pozornost malých i větších návštěvníků.

Hlavním pořadatelem byla Folklórní agentura Buchlov, spolupořadatelem Národní památkový ústav Praha, Správa státního hradu Buchlov a Státního zámku Buchlovce.

Mediálními partnery festivalu byly Infoservis CZ a.s., Zlín a Infocity Zlín, Dobrý den s Kurýrem Uherské Hradiště, Slovácké noviny Uherské Hradiště.

Ing. Miloslav Hrdý

ČESNEK 2006 – výsledky soutěží

Soutěž „0 nejhmotnější česnek”

Poř. č.	Jméno a adresa	Hmotnost v g	Odrůda	Pořadí
32	Ing. Jan Kozák Poběžovice 31, Holice	154,9	novošlechtění Staník	1
45	TARGO Červený Dvůr, spol. s r.o., Tábor-Měšice	145,1	Tantal	2
46	TARGO Červený Dvůr, spol. s r.o., Tábor-Měšice	142,6	Tristan	3
3	Ing. Jitka Hrubešová Vináry 29, Chroustovice	139,4	Vinar	4
1	Svatopluk Škubala, Pravčice 234	136,7	Dukát	5
5	pan Cadrik, Nezměřice 174	133,4	Ruský paličák	6

4. mistrovství České republiky v plivání česneku na dálku

MLÁDEŽ

Pořadí	Jméno a příjmení	Výkon v cm	Pořadové číslo
1. místo	Markéta Výmolová	473	11
2. místo	Erik Vacula	455	2
3. místo	Marián Suchánek	451,5	1

ŽENY

Pořadí	Jméno a příjmení	Výkon v cm	Pořadové číslo
1. místo	Gabriela Krchňáčková	565	1
2. místo	Ivana Karlíková	564	3
3. místo	Dagmar Bahulová	498	4

MUŽI

Pořadí	Jméno a příjmení	Výkon v cm	Pořadové číslo
1. místo	Tomáš Horák	763	23
2. místo	Hynek Škařupa	741	8
3. místo	Antonín Krejčířík	729	17

Česnekové běhy zámeckým parkem

a) kategorie mládež

Michal Bahula – 1:48

1. místo Erik Vacula – 1:27

2. místo Marian Suchánek – 1:36

3. místo Vojta Ondra – 1:40

Lucie Suchánková – 1:41

Dominik Kučera – 1:41

b) kategorie dospělí

1. místo Hynek Škařupa – 1:15

Martin Horányi – 1:19

Tomáš Petržela – 1:20

Výtvarná soutěž

Výtvarné soutěže se letos zúčastnily dvě školy: Základní škola Buchlovice a Základní umělecká škola v Uherském Hradišti, do soutěže bylo přijato celkem 34 prací. Hlasováním 235 účastníků V. ročníku festivalu česneku na zámku v Buchlovicích byly jako nejlepší vybrány:

1. místo – pořadové číslo 34, celkem 36 bodů objekt, který nejlépe splňoval také zadání soutěže „Existuje pět živlů: Oheň, země, vzduch, voda a česnek!“ – týmová práce ZUŠ Uherské Hradiště – Alžběta Koničková (17 let), Hana Tinková (16 let), Alžběta Koničková (17 let), Marie Slivečková (16 let), Eva Horáková (16 let)
2. místo – pořadové číslo 25, celkem 25 bodů obraz s názvem Kovářův česnek chodí bos – Regina Holásková (13 let), ZUŠ Uherské Hradiště, pobočka Kunovice
3. místo – pořadové číslo 23, celkem 23 bodů obraz s názvem Česnek je nejlepší kuchař – Hana Prstíčková (10 let), ZUŠ Uherské Hradiště, pobočka Kunovice
4. – 5. místo – pořadová čísla 3 a 4, celkem po 15 bodech číslo 3 – kolektiv ZUŠ Uherské Hradiště, pobočka Kunovice – Petra Svačinová, Tereza Dudová, Magdalena Kubešová, Radka Mořická a Petr Schoenbaum (všichni 15 let), číslo 4 – Česnekové pexeso – kolektivní práce dětí (7–10 let), ZUŠ Uherské Hradiště – Mariánské náměstí, učitelka všech vítězných prací je Radmila Doskočilová.

Odměny vítězům budou předány na začátku školního roku 2006–2007.

Šachové utkání Boršice versus zbytek světa 17:3

V rámci Festivalu česneku se uskutečnilo šachové utkání Boršice versus zbytek světa, bylo sehráno cca 20 partií, v nichž soupeři boršických hráčů měli výhodu v časovém limitu – Boršice 5 minut, ostatní 10 minut. Atmosféra v této části festivalových klání byla vynikající.

Jediným hráčem, kterým porazil 3 hráče Boršic byl pan Gustav Jablečný, registrovaný hráč Slávie Kroměříž, hrající 1. ligu dospělých. S tímto účastníkem se podařilo z družstva Boršic zvítězit Adamu Gabrielovi, bronzovému reprezentantovi na mistrovství České republiky do 12 let.

Družstvo Boršic hrálo v sestavě: Petr Náplava, Pavel Náplava, Adam Gabriel, Václav Fiala.

Blahopřejeme družstvu Boršic a těšíme se na příští setkání s nimi!

ČESNEK 2006 – česnekové inspirace

Bramborová česneková pomazánka

1kg brambor vařených nastrouhat, sůl, 150 g tvarohu, pažitka, česnek asi 2 paličky, 100 g tvrdého sýra, 1 balíček pistáciových oříšků, vytvoříme kuličky a ty obalíme v pistáciové drti

Rybičky v lístkovém těstě

1 krabička sardinek, 1 pórek, 4 stroužky česneku, 1 lžíce plnotučné hořčice, 1 lžička bazalky, 1 lžička oregana, zabalit do lístkového těsta a upéct

Česneková roláda

750 g hladké mouky, 1 dcl oleje, 5 dcl mléka, 50 g kvasnic, 1 kávová lžička cukru a 1 lžička soli
Nádivka: 250 g HERA (máslo), 3 žloutky, 12–14 stroužků česneku, a posypání Vegeta.
Vypracovat těsto, rozdělit na 4 díly, rozválet, natřít nádivkou, zavinout a znovu potřít, přesunout na vymazaný plech, předtím ještě pokrájet na trojúhelníčky, péct asi 10–15 minut

Sýrová roláda s česnekovou pomazánkou

Rozpustíme v sáčku tvrdý sýr, rozválíme a natřeme máslovo – česnekovou pomazánkou, poklademe kousky ananasu a stočíme. Necháme vychládnout a krájíme na proužky.

Italský dip podle paní Zemanové

Zelené olivy, olivový olej, bazalka, česnek, chilli paprička, vše mixovat a podávat s vekou či bílým chlebem.

Kuličky s česnekem podle Eduarda Cupáka

500 g mletého masa, 2 vajíčka, 3 lžíce hladké mouky, 50 g strouhaného sýru, česnek, uděláme malé kuličky, které usmažíme. Po vychládnutí se dá plátek česneku a propíchneme párátkem.

Studená polévka – Tarator

2 bílé jogurty, 500 g podmáslí, 40 g oleje, 2 stroužky česneku, 600 g salátových okurek, 20 g jader vlašských ořechů, kopr, ocet, sůl
Česnek prolisujeme nebo rozetřeme a smícháme s olejem, nastrouhanými jádry vlašských ořechů a drobně nakrájenou okurkou. Potom zalijeme rozšlehaným podmáslím s jogurty, dobře promícháme, osolíme, přidáme usekaný kopr.

Polévku podáváme vychlazenou.

Šoulet podle pana Wericha

400 g uzené krkovičky (event. husího masa), 400 g krup, 400 g hrachu, 4 polévkové lžíce sádla, 10 stroužků česneku, 1 mrkev, 1 cibule, zázvor, muškátový oříšek, pepř, sůl.

Nakládaný sýr s česnekem

Olej, sýr na plátky nakrájen, česnek, grilovací koření, sůl.

Těstovinový salát

Těstovina, zelí, uzený sýr, česnek, olej.

Výživný salát

Rýže, čočka, olej, pórek, česnek.

Česneková pomazánka

Máslo, tvaroh, tavený sýr, sůl, česnek.

Hermelínové kuličky

Hermelín, máslo, sůl, česnek, vytvořit kuličky, obalit ořechovou drtí.

Cuketová nádivka s česnekem

2 cukety nastrouhat, 2 velké cibule najemno nakrájet, 300 g slaniny nakrájet na malé kostičky, 150 g tvrdého sýru, 200 g hrubé mouky, 6 lžic oleje, 1 prášek do pečiva, 4 vajíčka (žloutky a bílky zvlášť), vše smíchat, naposledy ušlehaný sníh z bílků a dát na plech a péct.

O doplňující informace k receptům můžete požádat paní MUDr. Stanislavu Hrnovou.

ČESNEK 2006 – názory a hodnocení

Zdravím tě, Miloši, z Nivnice.

Ještě jednou ti chci poděkovat za krásnou sobotu, kterou ste zas dokázali pro lidi a aj pro moje svěření připravit. Mám pocit, že sa táto akce stává rok od roku pěknější. Najvíc si na ní cením jejího rodinného charakteru a poklidného plynutí spojeného s neustálou možností aktivního vyžití. Mojím dětem, kamarádům z Nivničky a aj rodičům, kteří stále v hojnějším počtu na tuto akci vyráží, sa to moc líbilo. Doufám, že ste byli s nama spokojení a příští rok sa zas v Buchlovicích potkáme. Na webu www.nivnicka.unas.cz visí moje hodnocení festivalu česneku a ve fotogalerii jsou i fotky.

Už mi volal dopravce Sedláček z Uh. Brodu, že by potreboval fakturační údaje. Pošli mi, prosím, obraťme jméno, adresu a IČO. Děkuju. Pozdravuj kamaráda Františka a Vaše drahé.

Česnek 2006 obrazem

Foto: Oldřich Stránský

Básně ze sbírky Antonína Kolomazníka „Kytička vzpomínek“ věnované paní Boženě Kovaříkové (Vánoce 1943)

Je červen

Je červen, je červen,
hvězd plné nebe.
Údolí senem dýchá.
V dohledu Buchlova hřeben,
v srdci svém Tebe,
Tj v rozmachu mládí tak tichá.

A třešně zrají!
Je červen a srdce plane!
Chtěj mu však rozuměti.
Pro chvíli žije,
na něž si duše vzpomínají,
pro chvíli bije,
která nám na mysli tane,
pro chvíli tu je,
v níž znovu jsme děti.

Nahou zem přikrývá

Nahou zem přikrývá listí pád,
znavená lék z hroznů dní pije.
Do barev halí svůj klín a vůni vnad
v závoji hustých mlh kryje.

Potůčků pláč jí s čela rány smývá,
kol hlavy cop z brázd splétá
píseň hospodáře.
Na vláknech babích let hejno o návratu zpívá,
o kraji poledního slunce záře.

Bubny střelců vykouří ušáky z pelechů,
do křovin zapadne hejno sluk.
Pahýly skal lehnou si do mechu
a s kopců létu pozdrav odpoví
stříšky Božích muk.

Jaro se vrátilo

Jaro se vrátilo,
v zemi zpíval pluh.
Obětmi bohům kdys dávno se platilo,
písni teď splácí dluh.

Kraj kopců, lesů, hor,
z kostela slyšíš prosby sbor,
prosba též k nebesům v horách se rodí,
tam synek s děvuchou v roli se vodí,
z kamení koberec lásky jim stkán.
Vzdorem rozkvetlé lice.

Zdráv buď, mocná kraje Pán,
buďte pozdraveny v stínu hor,
bílé Buchlovice!

(Otištěno s laskavým svolením
paní Ludmily Bartoňové)

Spánek prokletý

Když Ty si lásko klidně usínáš,
mě nevnímáš a má slova proklínáš.

Spíš si tak klidně jako miminko,
já závidím Ti trošku, malinko.

Žádné něžné pohlazení na dobrou noc,
můj spánek nepřichází, to chci tak moc?

Kde jsi můj sladký spánku jediný,
chtěla bych spát, když spí už i můj milý ...

Tak prosím, zavři mně oči a pusu mně dej,
chci spát, tak dobrou noc mi přej ...

Proč mučíš mě a trápíš jen,
já chci si nechat zdát krásný sen.

Já chtěla bych být teď Růženkou
a probudit se až láskou tvou...

m. m.

Fitnes v poločase

Jaká bude první odcvičená sezóna?

Jak ten čas letí. Byly třesuté mrazy a prohřávali jsme se tunami sněhu, když jsem poprvé informoval o základech čestvé otevřeného stánku zdraví v srdci vašeho půvabného městečka a už je za námi doslova egyptská epopej letních veder s řadou teplotních rekordů, zahánějících vše živé spíše do chladivých vln než k elegantním svalotvorným mašinkám. Oba živly se svým extrémním projevem zavrtaly nejen do našich duší, ale ovlivnily i barometr lidských činností, stagnujících či naopak expandujících podle našich nálad, chutí a sil. Fyzických i psychických. Hodnotit v této souvislosti morálně-volné lidské aktivity je pak nanejvýš obtížné, natož závažné. Už to, že se v Buchlovicích našla odvážná dvojice mladých lidí, která vstoupila na riskantní podnikatelské

kolbiště v naprosto nejisté „komoditě“ lidského chápání a doslova osobního přístupu každého jednotlivce k zodpovědnosti za sebe sama a především své zdraví, je precedens, kterému je třeba zatleskat a především ze všech sil držet palce. Ještě lépe by bylo vlastním přičiněním tuto atraktivní myšlenku aktivně podpořit.

Mít totiž na dosah ruky malou továrničku k recyklaci lidských neduhů není jenom terno pro místní veřejnost, ale především pobídka k návštěvě. Není-li chuť, pak je třeba osvěty, která již sama o sobě je věcí hluboce osobní, a proto také ve svých důsledcích ano či ne realizovatelnou. Mnohdy chybí maličkost – odvaha překročit stín vlastní neodvahy, jindy jde však o mnohem zásadnější okolnost, související bohužel s ne-

Pohled na škálu posilovacích strojů a aerobních zařízení místního Fitnes v Buchlovicích.

pochopením – že specifické zatížení lidského organismu zde v Buchlovicích na Záložně a v této formě není nastraženo na člověka proto, aby se tu týral až do roztrhání těla, ale naopak cíleně posílil. Všestranně posílil, protože pravidelné cvičení přináší nejen zpevnění svalové hmoty a kosterní tkáně, ale také výrazně ovlivňuje pozitivní myšlení každého jednotlivce, povzbuzuje jeho aktivity a činí jej spokojenějším s okolím, životem a především sama se sebou. Dlouhodobý dopad tohoto procesu je směřován v pokladnici takových hodnot, jakými jsou pevné zdraví, odolnost, silná imunita a jistě neposlední v řadě vitální dlouhověkost.

Ano, cvičit a posilovat lidský organismus lze i do vysokého věku. A nejen to, lze jej dokonce vystavit systematické fyzické zátěži, která nejenže seniorům neublíží, ale naopak u nich navodí procesy, o něž jsou ve svém věku ochuzeni, například nižším stupněm sexuální aktivity, zeštíhlením společenského kontaktu, ochuzením zájmů a kulturních vlivů. Všechny tyto oblasti jsou doslova rezervoárem endorfinů – hormonálních látek, příznivě ovlivňujících všechny kladné procesy v těle. A právě pravidelná fyzická zátěž je jednou z nejatraktivnějších forem, terapeuticky spolehlivě působících právě na této úrovni. Není proto náhodou, že ve vyspělých společnostech je o formu FIT-NES největší zájem právě ze strany seniorské populace!

Závěrem se vraťme do reálné přítomnosti. Proto, kteří by snad neznali souvislosti s předchozí

teorií, velmi krátká a výstižná instruktáž. Fitness centrum Buchlovic se sídlem na Záložně nabízí každodenní služby nejen prostřednictvím klasické posilovny, ale také pestrout škálu pohybových aktivit na aerobních strojích značky Kettler. Návštěva a aktivní účast cvičenců je ve Fitness zajišťována odborným vedením, s možností občerstvení a pro zkušenější i nabídkou doprovodných specializovaných produktů. Veškeré další informace jsou dostupné přímo na místě, včetně konzultací o specificky zaměřeném vedení klientů v souvislostech s prodělanou nemocí, rekonvalescencí, začátečnickými pokusy atd. Fitness má variabilní možnosti pro všechny věkové kategorie, adolescenty počínaje, přes výkonnostní sportovce a cvičence v produktivním věku, až k již zmíněné seniorské kategorii.

Závěrem mi dovoluji ještě mé osobní poděkování, jako člověka který cvičil a cvičí dlouhá léta, sportovními a soutěžními aktivitami počínaje, přes poloprofesionální domácí a zahraniční trenérskou angažovanost až k současné místní působnosti v oblasti seniorských aktivit, za nabídnutou možnost vám, občanům Buchlovic a blízkého okolí ke stimulaci této atraktivní a především účinné zdravotně preventivní formy. Pevně věřím, že zde trvale zakotví a stane se samozřejmou součástí bohatého kulturního a společenského života.

S přáním dlouhého pevného zdraví

Miroslav Raška

Určitě více než dar! Řekněme – šlechtnost?

M a l o m o c e n s t v í – hláskuji s respektem do okénka vyhledávače hlavní internetové stránky, abych se záhy nato dopátral hned několikrát vysvětlení. Nejvíce se mi zamlouvalo to následující: – řecky lepra, což znamená chronické infekční onemocnění, působené mikroby *Mycobacterium leprae*. Jinými slovy terminus technicus, užívaný především v lékařské vědě. Pozor, ale tady dál, to je zajímavé.... „Nemoc se vyskytuje hlavně v tropických a subtropických zeměpisných pásmech, přičemž jsou za zdroj nákazy považovány špatné sociální a hygienické podmínky.“ No vidíte, a já měl zafixováno, že inkriminovaná nemoc řádila i u nás v Evropě a zatáhla ji k nám válka. Ale za to může náš český literární velkán Karel Čapek. Maturanti se určitě zorientovali, protože právě jeho

emotivní drama s názvem Bílá nemoc, napsané a záhy také zdramtizované, se ve třicátých letech minulého století stalo epochálním protestem proti lidské zlovůli, bezcitnosti a násilí. Malomocenství pak vstoupilo v podobě novodobého moru do povědomí lidstva jako vražedná, nekontrolovatelná hrozba.

A v tropech proti této nemoci stále ještě bojují, ve třetím tisíciletí! Nic se nezměnilo, jenom čas plyne. Vraťme se však k nám, do srdce Evropy a do našeho městečka (podívejme, jak jsem si ho rychle přisvojil), do zdejšího Domova seniorů. Ptáte se proč? Tady je důvod. Předě mnou na stole leží hebké bílé obinadlo, šíře osm a délkou osmdesát centimetrů. Je ručně pletené štíhlými jehlicemi ze „Sněhurky“, přízy vyráběné v České Třebové. Všechny řady líce i rubu pleteniny jsou dělány hladce, první řada na 25 ok u úzkých obinadel a na 30 ok u těch širokých. Po dokončení se obvazy musí ještě zapošíť. Už vám asi došlo (pardon), že tohle žádná mašina nesvede, a proto se obinadla vyrábějí jako za manufaktury – dovedněma ručičkami. Což je i odpověď na otázku, proč jsme v Buchlovicích a ve zdejším seniorském domově. Než se tyto žádané věšáčky pečlivě upletou, zabalí a v úhledných balíčcích odešlou Společnosti sv. Vincence z Pauly do Prahy, odkud pak putují do leposárií v Indii a Tanzánii, „zapotí“ se při nich hned několik zručných žen. Vůbec jsem si při své pletařské ngramotnosti netroufl odhadnout, jak dlouho trvá, než se může říci hotovo. „Šikulce asi tak tři dny, ty méně trpělivé to zvládají i několikrát déle...“ odpovídá Libuše Stýskalová, řazená ve zdejším domově do role společnice. Její pracovní náplň je přebohatá. Především jde o ergoterapii, srozumitelně – dobrovolné pracovní aktivity klientů. Pohříchu většinou v tomto směru aktivnějších žen, s vyjímkou občasných úklidových brigád. V rámci ergoterapie však separátně funguje ještě výtvarný kroužek, což je víceméně osobní hobby nápadité paní Libuše, kterou mimochodem můžete každé středeční odpoledne najít v relativně bohaté místní knihovně, zčásti sestavené z osobních darů příchozích klientů. Naproti tomu úterky jsou pod jejím vedením vyhrazené soutěživým stolním hrám, vrcholícím každé roční období turnajovým kláním. Tu a tam Libuš (familiárně Libču) zahlédnete i při individuální péči o jednotlivce, no a každé ráno pro ni začíná oživením aktuálních dat na nástěnce v jídelně. No a aby nezůstalo jenom při tom, pokračuje dalším bezpočtem činností, včetně již zmíněné charitativní aktivity. Jak k ní vůbec v domově dospěli ? „Skoro bych řekla, že náhodou“ – říká Liba – „na vině byl novinový článek, který mne motivoval. To jsem ještě netušila, jak jsou začátky takových dobrodružství složité. Scházely vstupní kontakty, postrádaly jsme materiál a pak peníze na něj...zkrátka začínaly jsme doslova ve vzduchoprázdnu, Ale vydržely. Dnes se již můžeme pochlubit i písemným poděkováním odběratele. Uznání nás pochopitelně těší, daleko hřejivější je však uspokojení z pocitu pomoci těžce nemocným.“

Ano, ano, nápady se naštěstí rodí stále, složitější to však bývá s jejich realizací. V tomto případě to klubičko snaživých žen z místního Domova dokázalo dotáhnout až do úspěšného konce a nyní se mají opravdu čím pyšnit. Řekl bych, že jejich až zbytečně skromná činnost má naopak lidsky mnohem širší rámec, než si samy osobně myslí a zaslouží přinejmenším hlubokou úctu a společenského uznání. Tak alespoň touto cestou: - děvčata, upřímné poděkování za Vaši práci, směřující k umírajícím lidem do rovníkových pralesů.

Co závěrem? Aktivita, které jsem výše popsal, přestávají být v místním seniorském domově ojedinelým jevem. Až by se dalo konstatovat, že začínají být vyhledávaným artiklem zdejších časových komodit. No jenom si to zkuste – jíst a spát, absorbovat kalorie a odpočívat – to pořád dokolečka. Taky se po chvíli začnete shánět po zábavě, společenském kontaktu, tvořivé činnosti, sportovním pohybu – a to všechno se v místním DS začíná pořádně probouzet k životu.

Miroslav Raška

Tož chlapi neblbnite, co s nama enem bude?

Dobrý den přeji všem v parném létě. Vzpomene si ještě někdo z Vás čtenářů na Sexmisi? Mám na mysli zajímavou filmovou sci-fi polské provenience, kde ženy vládly samy sobě a jak se zdálo, ke spokojenosti jim muži zase až tak moc nescházeli. Vyjma sladkého happyendu. Když se ale pozorněji rozhlédneme po tom našem malém světě, nepřipadá vám, že si muži skutečně přestali dávat pozor? Na co? No přece na ztrátu vlastní prestiže.

Že tu otázku nemyslím vážně. Ale myslím. Ostatně, pojďme se jich zeptat: „Haló, je tady někdo chlapatý? Stále si ještě myslíte, že jste ta extratřída, která díky železné vůli a fyzické síle má za povinnost řídit běh událostí této planety? Noták, neschovávejte se, zvedne nějaký odvážlivec tady ten kácející se prapor?“ Nic – dočista ticho. Že jsem také mužský a mám se jich zastat, když už jsem si začal? Tak dobře.

Jak bych to jenom... aha, zkusme konstantu na úvod: Jestliže model chlapství zůstal v celé historii civilizace definován stále jedním a tím samým, což je VÍTĚZSTVÍ, ženám se podařila úžasná a naprosto neuvěřitelná věc. Téměř od základu změnily svoji image. Chlapi prostě přestali myslet a zůstali bohorovně schouleni v konejšivě náruči rozhodující podstaty, která jim říká: – MUSÍŠ! Povel, jenž jim po tisíciletí stanovuje předátorská kritéria jejich postavení jako osobní a BEZPRECEDENTNÍ cíl. Žádané vlastnosti k jeho dosažení zůstaly rovněž beze změn. Jmenují se SÍLA A SOUTĚŽIVOST. Tuto charakteristiku uvalili mužům na bedra jejich pravěcí otcové. Už v období, kdy shání první zaměstnání a zakládají rodiny, je jim naprosto jasné, co dělá chlapa chlapem a co jej naopak odsouvá do kategorie bábovek. Modely chlapství i ženství nejsou přitom nic jiného než stereotypy, vychovávající k určitým způsobům. Což u mužů předznamenává zaopatření svých bližních – a to

vítězstvím v každodenním boji. Jde o dlouhodobou doménu mužů, znásilňovaných střídajícími se ekonomickými monstry, sestrojenými kupodivu jimi samotnými. Příroda s tím však počítala a muže k soutěživosti a dobovačnosti biologicky vygenerovala. Jejich poslání zůstávalo po věky stále stejné, a to i navzdory tomu, že se zbraně nutné k vítězství díky prudkému vývoji techniky a nástupu nových technologií zásadně měnily. Nebylo pak pro ně nijak lehké udržet si v generačním vývoji alespoň náskok před svými vlastními dětmi, které jsou v tomto směru neobyčejně přizpůsobivé a různé. Naprosto suverénně zvládají vše, co zavání novotou a nastolují trend, netající se ambicemi zejména vůči rodičům. A tak se nabízí otázka, zda děti budou své táty v budoucnu respektovat? Zůstane pro ně muž, který je neustále mentoruje také všestranným příkladem, nebo se dostane svojí pomalejší technickou vnímavostí mimo hru?

Chlap v jakémkoliv věku se občas nemůže sám sebe nezeptat: „Nakolik je moje mužství definováno mým bankovním kontem, atraktivní přítelkyní či ženou, mým šatníkem, autem, luxusní dovolenou, domem...“ A právě to je onen věky prověřený stereotyp, podle kterého jej nemilosrdně poměruje společnost. Jde o báječnou klubkovskou hru pro dospělé, pokud ji muži budou takhle brát. Rázem se však může stát obrovskou otročinou, jestliže ji pojmuje za definici. Ale brát se na lehkou váhu v rámci prastaré konstanty chlapství snad už ani nelze. Tudy cesta rozhodně nevede.

Staletími notně zkostnatělá představa o tom, co dělá chlapa chlapem, je už opravdu pořádně společensky utahaná, pozbývá lesku a stává se nefunkční. V jedenadvacátém století s tímto prastarým modelem mužství chlapi na kraj světa rozhodně nedojdou. Správný chlapák si své zásady bude muset v budoucnu umět vyřešit zcela jinak: Především si bude muset umět vybírat, protože bude vědět, co stojí za to a co ne.

Jeho společenské postavení již nebudou zdaleka určovat VĚCI. A také mužnost bude posuzována jinými dimenzemi. Například graciézností, maskulinitou, osobnostním vjemem... Výrazně se od sebe odliší VĚCI k vědění a VĚCI pro zábavu. **HLAVNÍ VĚCÍ MUŽE BUDE ALE ŽIVOT SÁM.**

No, to jsme se z toho kluci krásně vylhali, že. Však na to máme mozečky. Dokonce o plných 14 % váhově masivnější, než ženy. Jak je potom ale možné, že jim to v těch naondulovaných hlavinkách tak maká? V historickém vývoji jsme to s nimi projeli na celé čáře. A kdyby jenom, dokonce i biologicky. Žen? – tak posuďte sami!

Čirou náhodou jsem nedávno zalistoval v nějakém časopise a do očí mne doslova udeřil výhrůžný nadpis:

MUŽŮM hrozí vymření!!

Přitom prý nevymřeme mečem, dokonce ani přeslice nás neudolá, ale přesto. Za nějakých deset milionů let nebude po mužích na naší planetě ani potuchy. Z povrchu země zmizí chlupatější, mohutnější, silnější a chytřejší polovina lidstva. Jen tak, myrnyx tyrnyx. A kdože nám to vyhrožuje definitivní ztrátou identity? Samozřejmě že ženská! Jak jinak! A není to tentokrát ženská leccaká, ale hned vysokoškolsky vzdělaná univerzitní profesorka Jenny Gravesová z Austrálie, která na mezinárodní konferenci o chromozomech vloni prohlásila - cituji: „Během deseti miliónů let se lidský druh rozdělí do dvou samostatných druhů. Mužská genetická výbava bude ohrožena, protože typicky mužské chromozomy se z lidského genomu začnou postupně vytrácet.“

To je slovo do prance. Polská filmová sci-fi o světě bez mužů se v tomto světle jeví rázem zcela jinak – nebyla pouhou fantazií, ale scénaristicky sakramentsky zdařilou Werneovkou. A po nás mužích nezbude dokonce ani mytologicky pověstná potopa světa, ale pouho pouhý houf „sexuálních robertků“ k všeobecnému pláči žen. Takže chudáci muži – nebo chudinky ženy? Otázka hodná Hamleta.

Se zařatými zuby se pokusme tu potupnou prognózu dočíst až do samotného konce: „Samčí chromozom se u savců poprvé objevil asi před stem miliónů let. Obsahoval přibližně 1438 genů a od té doby jich bohužel už 1393 ztratil a další neustále ztrácí!“

* Šmarjá, věděteli a myslitelé, kdo ten pitomý trend záhuby mužského penisu už konečně jednou provždy zastaví?

A co takhle zamyslet se nad svojí rolí muže právě v tuto prognosticky zoufalou chvíli. Nela-páte po dechu a nepokukujete tajně za portál po nápovědě? Opravdu ten scénaristický part zvládáte? Jste si tím skutečně jisti? I vy? A vy tam vzadu pane, nekrčte se a nedělejte že neslyšíte. Stále se ještě cítíte být mužem?

- strachy se celý třesoucí **Miroslav Raška** -

(Memento mori: vezměte si hezký froták, zatáhněte břicha a hajdy na koupák.)

Putování Českým rájem V

Hruboskalsko 2. část

Dnešní část putování Českým rájem strávíme opět v Hruboskalsku, abychom si prošli zbylé památky a zajímavosti, na které se nedostalo v minulém dílu. Začneme v Sedmihorkách, nejstarších vodoléčebných lázních v Čechách, založených roku 1841. Majitel panství Alois Lexa z Aehrenthalu poskytl doktoru A. Šlechtovi, zakladateli lázní, pozemek ve svahu skalního města s množstvím chladivých lesních pramenů. V lázních pobývaly v 19. století známé české osobnosti, například Jan Neruda nebo Eliška Krásnohorská. Jméno Sedmihorek je odvozováno od sedmi vršků, pahorků, ze kterých vyvěrají vodní prameny. V současnosti jsou Sedmihorky vyhledávaným turistickým centrem.

Z lázní se vydáme cestou vzhůru lesem, do oblasti skalních věží a bludišť, horolezci nazývaných Skalák. Hruboskalská přírodní zajímavost o rozloze 220 hektarů vznikla před 20 miliony let jako mořské dno. Zdejší pískovec je však nekvalitní, měkký, proto se ve skalách můžeme setkat

s rozmanitými tvary, jež svou rukou do kamene vytesala příroda. Celá hruboskalská oblast se dělí na části Dračí skály, Zámecká rokle, Kapelník, Maják a Údolička. Součástí skalního města je i skupina skal zvaná Čertova ruka. Své jméno skaliska získala podle doposud viditelnému otisku tlapy, který prý zanechal pekelník na jedné ze skalních stěn. Podle archeologů Čertovu ruku poprvé lidé poznali před 5 000 tisíci lety. Tehdy už vyráběli keramiku, ale také stále používali kamenné nástroje z pazourku a zde i z kozákovských polodrahokamů. Čertovu ruku navštívili i nositelé kultury šňůrové keramiky, popelnicových polí. Trojboké šipky ze střel zde zanechali patrně skytští nájezdníci z Asie, nějakou dobu zde pobývali Keltové a o ideální lokalitu zavádili nejspíše i Germáni.

Ve středověku, na přelomu 13. a 14. století, zde vzniká dřevěný skalní hrad, sloužící patrně jako dočasné útočiště některého Valdštejna. Jméno tohoto rodu nese i samotný hrad Valdštejn, ke kterému přijdeme asi po kilometru od Čertovy ruky. Rozkládá se na třech skalních sucích, pro-

Skalní věže Hruboskalska

pojených dnes barokními mosty. Hrad byl založen nejspíše v polovině 13. století Jaroslavem z Hruštic, jehož syn Zdeněk se psal z Valdštejna. Na konci 14. století se Valdštejn stává majetkem Vartenberků. Za husitských válek jej drží husité Bartoš z Valečova a Rameš z Hrádku. Koncem husitských válek se hradu zmocnili loupežní rytíři Kryštof Šof z Helfemburka a Švejkar. Byla proti nim vyslána zemská hotovost, ale loupežníci dlouho odolávali. Nakonec byl však vypálen a pobořen, ale netrvalo dlouho a zřícenina byla obnovena, tentokrát jako dva samostatné hrady, přední a zadní. Obě tyto části později získali Valdštejnové. V baroku na zříceninách vyrostla poutní kaple. V roce 1582 a 1634 hrad vyhořel a nebyl již obnoven. Alois Adalbert z Aehrenthalu v letech 1824–43 zříceninu nechal přeměnit na romantické ruiny a výletní místo. Vznikl nový most, spojující druhý a třetí skalní blok, v jehož nitru byla zřízena konírna a biliárový sál. Dále byl přestavěn hradní palác do dnešní podoby, vybavený romantickým nábytkem a nástěnnými malbami. V přední části hradu, v kapliče, je vymalován Jan Křtitel, a jako předloha malíři měl figurovat romantický básník Karel Hynek Mácha. Výletník může navštívit příjemnou hospůdku na prostranství před vstupním kamenným mostem, ve které si lze prohlédnout zajímavou sbírku místopisných pohlednic, zaslaných sem ze všech koutů Čech a Moravy, ba i ze zahraničí.

K Valdštejnu patří i jeho předsunuté opevnění, skalní hrad Kavčiny, vzdálené od něj necelý kilometr jižním směrem. Kavčiny vznikly na konci 14. století a byly zničeny v roce 1440, kdy zemská hotovost obléhala i Valdštejn. Archeologové se neustále prou, zda Kavčiny byly jen předsunutým opevněním, nebo i samostatným šlechtickým sídlem. Dnes na skutečnost, že zde žili lidé, upozorňují záseky ve skalách a dvě tesané skalní světničky. Z Kavčín se vraťme k Valdštejnu a odtud

Jedna z dochovaných prostor skalního hradu Kavčiny

se vydejme lesem po Zlaté stezce Českého ráje k rozhledně, která nese pojmenování Hlávatice. Tvoří ji osamocená skála, jejíž vrcholová plošina, zpřístupněná železným točitým schodištěm, nabízí rozhled po kraji. Před sebou vidíme Turnov, dále Maloskalsko a Kozákov. K této části Českého ráje patří i zapomínané zbytky hradu Chlum, zvaného lidově také Kozlov. Nalezneme je asi dva a půl kilometru západně od Hlávatice. Podle archeologických nálezů byl hrad založen ve 13. století a jako nedostavěný zanikl na počátku století následujícího. Hradní lokalita je poseta množstvím skal a balvanů, které byly právě využity při stavbě hradu a zakomponovány do jeho tělesa. Dnešní poutník si může prohlédnout několik do skal vysekaných podvalů někdejších hradních budov.

Text a foto: **Martin Žižlavský**

Pohled na valdštejnskou kapli

Společenská kronika

leden – červenec 2006

Narození:

Carbol Jan, Buchlovice, ul. Komenského

Večeřa Jan, Buchlovice, Váhovy

Švec Michal, Buchlovice, Velehradská

Buchtík Martin, Buchlovice, Hradištská

Machulová Nela, Buchlovice, Váhovy

Moravčíková Adéla, Buchlovice, Na Lhotce

Chovancová Jolana, Buchlovice, Váhovy

Kolaříková Kateřina, Buchlovice, U Domo-
va

Prostináková Hana, Buchlovice, Řadová

Tobiáš Crla, Buchlovice, Hradištská

Vítání dětí do života se konalo 25.03.2006
a 22.07.2006

Životní jubilea

75 let

pan Miloslav Tabarka

pan Vladimír Obdržálek

80 let

pan Antonín Kašpárek

paní Libuše Hlavinková

paní Filomena Šichová

paní Marie Buchtíková

paní Anna Hrabcová

85 let

paní Františka Lukeščíková

paní Anna Jošková

90 let

pan Josef Prošek

**V kostele v Buchlovicích se konaly
2 svatební obřady.**

**Na zámku v Buchlovicích se konalo
85 svatebních obřadů.**

Úmrtí

10.1.2006 pan Bedřich Řezníček

21.1.2006 pan Josef Kučík

4.2.2006 pan Josef Běhunčík

19.2.2006 pan Miroslav Raštica

24.3.2006 paní Iva Krystýnková

29.5.2006 paní Blažena Šefránková

7.6.2006 pan Josef Vycudilík

16.6.2006 pan František Maděra

24.6.2006 paní Zita Ohnoutková

30.6.2006 paní Jiřina Kosinková

5.7.2006 pan Jiří Hamhalter

26.7.2006 pan Vladimír Kavka

V Domově důchodců v Buchlovicích
zemřelo 17 občanů.

**K 1. 1. 2006 měla obec Buchlovice 2 460
obyvatel.**

Do 31.7.2006 se přihlásilo 29 občanů,
odhlásilo 20 občanů.

narodilo se 10 dětí

zemřelo 29 občanů.

**V místě bydliště se přestěhovalo 27 obča-
nů, k 1. 8. 2006 bylo v Buchlovicích 2 450
občanů.**

*V sobotu 22. července 2006 jsme přivítali nové občánky (zleva): Kateřinu Kolaříkovou, Hanu Prostinákovou, Jana Večeřu a Michala Švece.
(foto: O. Stránský)*

UZÁVĚRKA PŘÍŠTÍHO ČÍSLA BZ JE 20. září 2006

Příspěvky a fotografie do říjnového čísla Buchlovského zpravodaje přijímá pouze ing. Miloslav Hrdý do středy 20. září 2006. Příspěvky dodané po tomto datu budou zveřejněny až v listopadu. **-red-**

BUCHLOVSKÝ ZPRAVODAJ

Vydává Obecní úřad v Buchlovicích, tel.: 572 595 120. Vychází měsíčně, řídí redakční rada, odpovědný redaktor ing. Miloslav Hrdý, výkonní redaktori Vlastimil Kořínek a Bořek Žižlavský. Náklad 350 výtisků. Cena 13,– Kč

Registrační číslo MK ČR E 13102

Redakční rada si vyhrazuje právo upravovat příspěvky.

Sazba Vít Kučera, tiskne HUDEC print, s. r. o., Buchovice